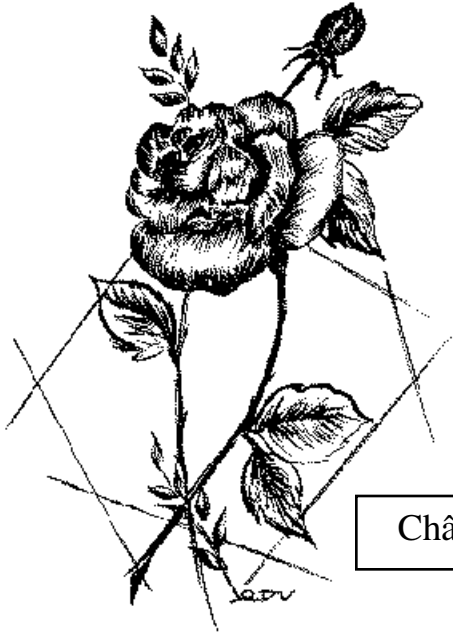

Cô Ra Đi Về Nơi Cõi Phúc

Châu Hà

Tin buồn lan đi thật nhanh. Cô Tăng Xuân An, nữ danh Nguyễn Bích Hợp, nguyên hiệu trưởng Trưng Vương vừa từ trần ngày 27/2/2001, tức ngày 5 háng 2 Tân Tỵ tại Virginia, hưởng thọ 97 tuổi.

Trong niềm thương kính “Sư Phụ như Từ Mẫu”, Gia đình Trưng Vương Houston đã loan cáo phó, thông báo sự ra đi vĩnh viễn của Cô, cũng như mời giáo sư, bạn hữu cùng thân bằng quyến thuộc, tham dự lễ cầu siêu cho Người tại chùa Linh Sơn vùng Bắc Houston, vào lúc 11 giờ sáng ngày 4/3/2001.

Lúc gần mãn phần, thân nhân cô đã mời linh mục làm phép để cô theo Thiên Chúa Giáo, nhưng vì ở xa, không được rõ, nên ban đại diện TV 2001 tại Houston đã xin lễ cầu siêu cho Cô tại chùa vì những lần lên thăm, đều thấy Cô tụng kinh, niệm Phật.

Gia đình Trưng Vương Houston không được may mắn ở gần nên chẳng có nhiều ảnh của Cô. Sau

một hồi gọi nhau tìm kiếm, cuối cùng, tấm ảnh cô chụp cùng Hoàng Yến, Thúy Hiền và Châu Hà đã được cắt xén, phóng to để thờ.

Bầu trời âm u, ảm đạm như hòa chung nỗi buồn cùng gia đình Trưng Vương. Mới mười giờ sáng 4/3/2001, khuôn viên chùa Linh Sơn đã phát phối những tà áo xanh lam. Hoan, trưởng ban tổ chức họp bạn TV 2001, người chủ chốt xin lễ cầu siêu cho cô Tăng Xuân An, chạy đi, chạy lại, lo thu xếp mọi chuyện. Những mẫu “ruban” trắng được mọi người trong gia đình TV gài lên áo, để tang Cô. Trong niềm tôn kính một nhà mô phạm, suốt đời tận tụy với học trò, anh PHC, một cựu học sinh CVA, cũng là một cựu giáo sư Nguyễn Trãi, nguyên là học trò thầy Tăng Xuân An, phu quân của cô Hiệu trưởng, đã tự động lấy băng trắng, để tang cô.

GS Đinh Thi Nại đang đọc diễn văn trong buổi lễ cầu siêu.

Gần mười một giờ, mọi người tề tựu trong sảnh đường, chờ giờ hành lễ. Chị Lã Yến, đại diện gia đình cựu nữ sinh Gia Long, dâng hoa trước bàn thờ Cô và ngỏ lời chia buồn cùng gia đình TV. Trong niềm xúc động, giáo sư Đinh Thị Nại tôn vinh vị hiệu trưởng khả kính, cùng nhắc lại những kỷ niệm xa xưa.

“Không những là một vị lãnh đạo lịch lãm khôn ngoan mà cụ hiệu trưởng còn là:

- Một bậc mô phạm đạo đức, mẫu mực
- Một nhà giáo dục lão thành. Từng trải, tận tụy với chức năng đã cùng với ban Giảng Huấn của nhà trường đào tạo nên biết bao thế hệ đàn em giỏi giang, đảm đang, đầy nhiệt huyết- những phụ nữ với đầy đủ: TRÍ-ĐỨC-TÌNH.

Trong gia đình Cụ là người vợ hiền thực, khéo chiều chồng. Có thể nói hai cụ Tăng Xuân An là tiêu biểu cho tình Phu-Phụ keo sơn gắn bó, “sắt cầm hòa hợp”. Lúc sinh thời, tuy đã đi vào mùa Đông của cuộc đời, hai cụ vẫn là Đôi Bạn tương đắc, tương thân, tương kính”

Hoan thay mặt gia đình TV, ngỏ lời cảm ơn thầy trụ trì cùng toàn ban hộ niệm cũng như các thân hữu thuộc gia đình Gia Long, Đồng Khánh, Chu Văn An, Nguyễn Trãi, Hồ Ngọc Cẩn, Bùi Thị Xuân đã chung lời tụng niệm cầu siêu cho cô Tăng Xuân An. Phúc, trưởng ban Báo chí và anh Thành, phu quân chị Kim Liên, đi tới, đi lui lo chụp những bức hình lưu niệm.

Giờ hành lễ bắt đầu. Hoan, thay mặt chị em TV, đội số cầu siêu. Thượng tọa Thích Trí Huệ, trụ trì chùa Linh Sơn, buông lời tụng niệm. Giọng thầy như gần, như xa, đưa hồn người vào cõi hư vô. Mọi người đều đều, nhẹ nhàng cất tiếng theo thầy. Từng cơn gió lạnh lùa vào chùa, quyện khói hương đưa lời tụng niệm lên cao, dẫn hồn linh thiêng về nơi vĩnh cửu.

Lễ cầu siêu chấm dứt. Thầy trò quây quần bên bàn thờ Cô, làm lễ cúng cơm. Theo lời hướng dẫn

của vị chủ tế, ba đứa chúng tôi, Dung, Hoan, Châu Hà, quỳ trước bàn thờ, tạ ơn người dạy dỗ. Với lễ tứ bái, trà châm, nước rót, từng món thức ăn được gắp vào chén cơm, dâng người đã khuất. Nhìn di ảnh Cô, mắt tôi nhòa lệ. Mới ngày nào, chân sáo tung tăng, lần đầu bước vào ngưỡng cửa Trưng Vương nơi Hà Nội, tôi đã sợ hãi đến nín thở trước vẻ mặt cứng cỏi, giọng nói nghiêm nghị của Người. Khi di cư vào Nam, kể sao cho siết niềm xúc động khi nghe Người mừng rỡ gọi tên tôi lần đầu gặp lại. Cô nhớ từng đứa học trò đã theo học TV ở Hà Nội. Tối năm Đệ nhị cấp, khi

Chị Trưởng ban Tổ Chức đội số cầu siêu.

trở thành học trò thực thụ của cô qua môn Địa Lý, tôi mới hiểu rõ thêm, ẩn sau bộ mặt nghiêm nghị là cả một tấm lòng rào rạt của người mẹ thương con, muốn dạy đàn con nên người... Tôi lại càng gần Cô thêm khi được là học trò của Thầy. Thầy thật hiền nên chúng tôi hay làm nũng để có lần Cô mắng yêu: “Sắp làm Cô Tú, người ta rước tới nơi rồi mà vẫn còn nhõng nhẽo, trẻ con thế à?”. Tôi còn nhớ, mặc dù theo ban B, nhưng tôi lại rất mê Sử Địa, nên ngoài sách học, tôi còn kiếm thêm những sách truyện liên quan đến Sử Địa để

đọc. Có lẽ, lời nói ngắn ngủi của thầy Lê Ân, giáo sư Việt Sử, đã ảnh hưởng nhiều đến niềm mê thích Sử Địa của tôi. Tôi là một trong những học trò nhỏ nhất lớp nên được ngồi bàn đầu. Hôm đó, trong giờ thi Sử, “Xóm nhà lá” hoành hành hơi lộ liễu, dở sách, quay bài. Tiếng sột soạt, mặc dù rất nhỏ cũng đủ rót vào tai mọi người. Tôi liếc mắt nhìn thầy. Thầy vẫn ngồi yên, mắt nhìn vào khoảng hư vô. Một lúc sau, thầy cúi xuống, gục mặt vào tay đang chống trên bàn. Thế là xóm nhà lá, cộng thêm một số nữa mặc sức hoành hành... Đến giờ nộp bài, sau khi thu góp xong, thầy nhìn mọi người, giọng nhẹ nhàng: “Thầy buồn cho thế hệ tương lai”. Đến lúc này, chúng tôi mới thấy mắt thầy đỏ hoe, ngấn lệ. Thầy đi rồi mà chúng tôi vẫn còn xững xờ, yên lặng. Chỉ một lời nói ngắn ngủi thôi đã đi sâu vào tiềm thức tôi, thay đổi cả một quan niệm. Tôi không còn nghĩ đi học là để cho cá nhân mình thăng tiến hoặc làm hài lòng cha mẹ, mà còn một giá trị cao hơn là đóng góp cho sự thăng tiến của tập thể, của thế hệ tương lai... Thế là tôi tìm đọc những sách dạy làm người, những sách truyện liên quan đến lịch sử, địa dư, quê hương, đất nước. Càng đọc, tôi càng say mê, càng tìm thêm tài liệu. Những dòng sử hào hùng, những địa danh linh kiệt làm trái tim tôi nhanh nhịp đập; những chuỗi ngày đen tối của dân tộc làm lòng tôi quặn đau... Tôi say mê xem đi xem lại những phim về thế chiến, về thời Napoleon, thời nội chiến Mỹ. “Gone With The Wind” đã

Cựu nữ sinh TV Houston cùng khán nguyện trước di ảnh của Cô

cho tôi hiểu thế nào là chiến tranh, thế nào là phản ứng con người trước thời cuộc, cái gì còn tồn tại vĩnh viễn... Tất cả đã ăn sâu trong lòng tôi, một đứa con gái ở tuổi dậy thì, khiến suy tư tôi thêm trưởng thành, giúp tự giữ mình tránh xa những tầm thường, những quyến rũ... Cũng nhờ đó, tôi được thầy Tăng Xuân An phê trong học bạ “ngoan, chăm, chịu khó nghe lời giảng trong lớp”. Thầy bảo chưa từng cho ai 18 điểm về Sử, thế mà thầy đã phải hạ bút cho tôi vì bài quá đầy đủ. Hôm đó thi sử thế giới, môn của thầy. Thầy ra đề: “Trận Waterloo”. Vừa đọc xong đề là chữ nghĩa tôi tràn lan trên giấy. Những lời thầy giảng tuân tự hiện trong đầu óc tôi; những dòng chữ trong sách nói về Napoleon, những sự kiện trong cuốn phim Désirée, tất cả đã dẫn dắt tôi say mê viết. Bài nộp rồi, tôi mới ngắn ngủi. Sáu trang giấy so sánh với hai ba trang của các bạn! Tôi hơi lo, chẳng biết mình có viết lạc đề không? Đến hôm trả bài, tôi vừa mừng vừa ngỡ ngàng trước lời khen của thầy... Khi tôi lập gia đình, thầy cô cùng tới dự. Nhìn thầy cô vui bên nhau ở lứa tuổi 60, chúng tôi mong mình cũng sẽ được hạnh phúc như Người. Ngày đất nước rơi vào cuộc biển dâu, dòng người di tản tung đi khắp bốn phương trời. Gặp lại thầy trong dịp thầy ghé Michigan, nơi chúng tôi cư ngụ. Thầy vẫn khỏe nhưng sao không có Cô ở bên? Chúng tôi hỏi thăm mới biết Cô hơi mệt nên ở nhà. Ít ngày sau khi thầy về, tôi nhận được thư Cô. Tôi xững sờ khi đọc hàng chữ

mở đầu: “Thưa Bà”! Suốt bức thư, Cô gọi tôi bằng “Bà”, nghe sao xa lạ... Tôi chột buồn, ngẫm nghĩ: chắc Cô đã “lẫn” vì cũng ngoài 80 rồi. Tôi đọc lại thư, thấy Cô đâu có quên gì ngoại trừ giọng thư nghe khách sáo, cẩn thận... Tôi không đành lòng, viết thư hỏi Cô: sao lại gọi tôi, con nhỏ học trò ngày xưa của Cô bằng “Bà”. Cô đã viết một bức thư dài, phân trần lý lẽ. Chẳng qua, theo Cô, khi xưa, tuy chúng tôi là học trò, nhưng bây giờ, đã trưởng thành, chồng con đùm đê, thêm cả danh phận, Cô gọi bằng bà mới phải lẽ.

lấy riêng cô, phóng lớn để làm ảnh thờ.

Nghi lễ chấm dứt. Mọi người thay phiên tới lễ Cô. Chúng tôi đứng hai bên, vái trả lễ những thân hữu. Cuối cùng, thầy Thích Trí Huệ, một cựu học sinh CVA, bước tới trước di ảnh người, nói:

- Ngày xưa, Cụ làm chủ khảo, tôi làm thí sinh. Thân phụ tôi cũng đồng nghiệp với Cụ, chẳng xa lạ gì. Xin các chị cho phép tôi được lễ Cụ.

Thế là chúng tôi lại cẩn thận chờ thầy lễ xong, vái tạ. Sau đó, mọi người kéo qua phòng hội dùng bữa cơm chay, rồi chụp hình lưu niệm trước cổng chùa. Trời vẫn âm u. Từng cơn gió buốt, len qua cành cây chui lá, đem hoang lạnh vào lòng người. Tôi chạy vào chùa, lễ Cô, trước khi ra về. Cô trên bàn thờ, nụ cười hiền dịu, vẫn tươi vui. Tôi chấp tay, cúi đầu, nhớ về Cô, cầu mong Người sớm siêu thoát, về nơi cõi phúc.

Cô một đời gây bao ý sống,
Cho đàn con nước Việt trường tồn,
Giã biệt đời, Cô về cõi phúc,
Nhớ thương Người, mắt lệ rơi tuôn...
Châu Hà.

Thầy Thích Trí Huệ dâng nén hương tỏ lòng tưởng nhớ

Tuy nhiên, cuối cùng, cô kết luận: “Nếu con bé học trò ngày xưa không muốn cô trọng vọng gọi bằng “Bà” thì cô cứ “réo” tên “Châu Hà” mà gọi, có chịu không?”. Đọc tới đây, tôi mỉm cười, nhẹ nhõm...

Tiếng vị chủ tế vang lên “Tứ bái” kéo tôi về thực tại. Tôi cúi đầu, lạy bốn lễ trước di ảnh Cô. Cô thật tươi trong tấm ảnh, nhắc nhở tôi lúc cùng Hoàng Yến, Thúy Hiền chạy tới bên Cô, chụp ảnh. Có ngờ đâu, tấm ảnh này đã được cất xén,

Ngày ĐH Anh Đào (VA, 1998) cũng là ngày sinh nhật thứ 94 của Cô, nhóm cựu nữ sinh TV Houston đã trao tặng cô một bó hồng tuyệt đẹp.